

اخلاق و معیارهای تربیت دینی

طبقه‌بندی و تحلیل محتوایی روایات کتاب خصال

تألیف:

دکتر مهدی نظری توکلی
دانشیار دانشگاه تهران

جلد دوم:

رفتارها - نیاها - طبیعت

سرشناسه

نظری توکلی، سعید، ۱۳۴۸ -
Nazari Tavakkoli, Saeid

عنوان قراردادی : خصال. شرح
عنوان و نام پدیدآور : اخلاق و معیارهای تربیت دینی : طبقه‌بندی و تحلیل محتوایی روایات کتاب خصال/ سعید نظری توکلی.
مشخصات نشر : مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ج.
شابک : دوره: ۹-۵-۹۳۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰؛ ج. ۱: ۸-۰-۹۳۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰؛ ج. ۲: ۶-۰-۹۳۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰
وضعیت فهرست نویسی : قیفا
یادداشت : فارسی - عربی.
یادداشت : کتابنامه.
مندرجات : ۱. انسان‌شناسی - باورها. - ج. ۲. رفتارها - نیازها - طبیعت
عنوان دیگر : طبقه‌بندی و تحلیل محتوایی روایات کتاب خصال.
موضوع : ابن بابویه، محمد بن علی، ۳۱۱ - ۳۸۱ ق. / الخصال -- نقد و تفسیر
موضوع : احادیث اخلاقی -- قرن ۴ ق.
موضوع : Hadiths, Ethical -- ۱۰th century
موضوع : اخلاق اسلامی
موضوع : Islamic ethics
شاسه افزوده : ابن بابویه، محمد بن علی، ۳۱۱ - ۳۸۱ ق. / الخصال. شرح
شاسه افزوده : نگاه فقهی - مشهد: پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی
رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ - ۶۰۴۲۰ - ۳۰۰ / BP۲۴۸
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱۲
شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۲۴۲۳

دانشگاه گیلان

پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی
اخلاق و معیارهای تربیت دینی

طبقه‌بندی و تحلیل محتوایی روایات کتاب خصال (جلد دوم: رفتارها - نیازها - طبیعت)

سعید نظری توکلی

ناشر: انتشارات پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی

چاپ اول ۱۳۹۷/ ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شابک دوره: ۹-۵-۹۳۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰

شابک جلد: ۶-۰-۹۳۸۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰

چاپ و صحافی: چاپ آذین

تلفن و دورنگار پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی:

۳۸۸۰۷۳۲۸ - ۳۸۸۰۴۸۵۰ - ۰۵۱ - ishm@um.ac.ir

فهرست مطالب

فصل سوم: رفتارها

۹۳۳	۱. رفتارهای غیر ارتباطی
۹۳۳	۱-۱. آرزو (امل)
۹۳۷	۱-۲. اندوه (غم)
۹۴۴	۱-۳. خندیدن (ضحک)
۹۴۷	۱-۴. خواب (نوم)
۹۵۹	۱-۵. راه رفتن (مشی)
۹۶۲	۱-۶. ساد (فرح)
۹۷۲	۱-۷. ریستن (بکاء)
۹۷۸	۱-۸. نگاه (نظار)
۹۸۷	۲. رفتارهای ناپایدار ناپسند
۹۸۷	۲-۱. تشیع جنازه
۹۹۰	۲-۲. تقیه کردن
۹۹۳	۲-۳. سخن گفتن (تکلم)
۱۰۰۱	۲-۴. سلام کردن
۱۰۰۷	۲-۵. شهادت (کشته شدن در راه خدا)
۱۰۱۱	۲-۶. عیادت مریض (دیدار بیمار)
۱۰۱۳	۲-۷. قرض (وام)
۱۰۱۸	۲-۸. مشورت کردن
۱۰۲۱	۲-۹. مصافحه (دست دادن)
۱۰۲۳	۲-۱۰. هدیه دادن
۱۰۳۱	۳. رفتارهای ناپایدار ناپسند
۱۰۳۱	۳-۱. معصیت (گناه)
۱۰۶۱	۳-۲. اذیت (آزار دیگران)
۱۰۶۵	۳-۳. استراق سمع (شنود سخن دیگران)
۱۰۶۷	۳-۴. استهزاء (تمسخر)
۱۰۶۹	۳-۵. اسراف (زیاده روی)
۱۰۷۳	۳-۶. افترا (تهمت)
۱۰۷۸	۳-۷. انحراف‌های جنسی

- ۳-۸. تحقیر (کوچک شمردن)..... ۱۰۸۳
- ۳-۹. خیانت کردن..... ۱۰۸۶
- ۳-۱۰. ربا خواری..... ۱۰۹۲
- ۳-۱۱. زنا (رابطه نامشروع)..... ۱۰۹۵
- ۳-۱۲. سحر (جادوگری)..... ۱۱۰۵
- ۳-۱۳. سرقت (دزدی)..... ۱۱۰۷
- ۳-۱۴. سوگند دروغ (یمین کاذب)..... ۱۱۱۱
- ۳-۱۵. شرب خمر (مصرف مشروبات الکلی)..... ۱۱۱۴
- ۳-۱۶. غنا، اهو (موسیقی)..... ۱۱۲۱
- ۳-۱۷. بیعت (بدگویی)..... ۱۱۲۴
- ۳-۱۸. فحش (آگفتن)..... ۱۱۲۸
- ۳-۱۹. قتل (کشتن انسان)..... ۱۱۳۲
- ۳-۲۰. قمار..... ۱۱۳۸
- ۳-۲۱. قهر کردن (دشمنی)..... ۱۱۴۱
۴. رفتارهای درونی با خداوند..... ۱۱۴۵
- ۴-۱. اخلاص..... ۱۱۴۵
- ۴-۲. استغفار (آمرزش خواهی)..... ۱۱۴۸
- ۴-۳. اطاعت (فرمانبرداری از خداوند)..... ۱۱۵۶
- ۴-۴. تسلیم (فرمانپذیری از خداوند)..... ۱۱۶۲
- ۴-۵. تضرع (زاری کردن به خداوند)..... ۱۱۶۴
- ۴-۶. تقرب (تزدیکی به خداوند)..... ۱۱۶۷
- ۴-۷. توبه کردن..... ۱۱۷۰
- ۴-۸. توفیق الهی..... ۱۱۷۹
- ۴-۹. خوف (ترس از خداوند)..... ۱۱۸۲
- ۴-۱۰. دعا..... ۱۱۹۱
- ۴-۱۱. ذکر (یاد خداوند)..... ۱۲۰۷
- ۴-۱۲. رجاء (امید داشتن به خداوند)..... ۱۲۱۷
- ۴-۱۳. شب زنده داری (تهجد)..... ۱۲۱۹
- ۴-۱۴. شکر (سیاسگزاری از خداوند)..... ۱۲۲۳
- ۴-۱۵. یأس (ناامیدی از خداوند)..... ۱۲۳۱

۱۲۳۵	۵. رفتارهای بیرونی با خداوند
۱۲۳۵	۵-۱. عبادت (پرستش خداوند)
۱۲۴۳	۵-۲. وضو
۱۲۴۸	۵-۳. غسل
۱۲۵۳	۵-۴. اذان
۱۲۵۶	۵-۵. نماز (صلاه)
۱۲۹۴	۵-۶. نماز جماعت (صلاه جماعت)
۱۲۹۸	۵-۷. نماز جمعه (صلاه جمعه)
۱۳۰۱	۵-۸. نماز شب (صلاه لیل)
۱۳۰۳	۵-۹. صلوات (درود فرستادن بر پیامبر)
۱۳۰۵	۵-۱۰. روزه (صوم)
۱۳۲۷	۵-۱۱. خصل
۱۳۳۰	۵-۱۲. زکات
۱۳۳۹	۵-۱۳. حج
۱۳۵۶	۵-۱۴. جهاد
۱۳۶۸	۵-۱۵. نذر
۱۳۷۳	۶. رفتارهای درون شخصی پسندیده (اخلاقی پسندیده)
۱۳۷۳	۶-۱. اعتدال (میانروی)
۱۳۷۷	۶-۲. تقوا (پرهیزکاری)
۱۳۸۲	۶-۳. توکل (اعتماد بر خداوند)
۱۳۸۴	۶-۴. حسن خلق (اخلاق نیکو)
۱۳۹۱	۶-۵. حلم (بردباری)
۱۳۹۶	۶-۶. حیا (شرم)
۱۴۰۲	۶-۷. خیر (خوبی)
۱۴۱۰	۶-۸. دوراندیشی (حزم)
۱۴۱۱	۶-۹. زهد (بی‌رغبتی به دنیا)
۱۴۱۵	۶-۱۰. سعادت (خوشبختی)
۱۴۱۸	۶-۱۱. سکوت کردن (صمت)
۱۴۲۲	۶-۱۲. شجاعت (دلیری)
۱۴۲۵	۶-۱۳. صبر (شکیبایی)

- ۱۴۳۵ ۶-۱۴ عزت (سرافرازی)
- ۱۴۳۹ ۶-۱۵ عفت (پاکدامنی)
- ۱۴۴۳ ۶-۱۶ علم (دانش)
- ۱۴۷۰ ۶-۱۷ غنای نفس (بینیازی درونی)
- ۱۴۷۱ ۶-۱۸ غیرت
- ۱۴۷۳ ۶-۱۹ قناعت
- ۱۴۷۵ ۶-۲۰ کنترل زبان
- ۱۴۸۴ ۶-۲۱ مروت (جوانمردی)
- ۱۴۸۸ ۶-۲۲ مکارم اخلاق (اخلاق ستوده)
- ۱۴۹۱ ۶-۲۳ رزع (پارسایی)
- ۱۴۹۵ ۶-۲۴ قار (مست)
- ۱۴۹۸ ۶-۲۵ هیبت
- ۱۵۰۰ ۶-۲۶ یقین (باور)
- ۱۵۰۷ ۷. رفتارهای درون‌شعری نابینا (منش‌های ناپسند)
- ۱۵۰۷ ۷-۱ پیروی از هوای نفس (خواهش‌های نفسانی)
- ۱۵۱۲ ۷-۲ ترس (جبن)
- ۱۵۱۹ ۷-۳ تکبر (خود بزرگ بینی)
- ۱۵۲۶ ۷-۴ جهل (نادانی)
- ۱۵۴۶ ۷-۵ حب دنیا (دنیاخواهی)
- ۱۵۵۱ ۷-۶ حرص (زیاده‌خواهی)
- ۱۵۵۹ ۷-۷ شر (بدی)
- ۱۵۶۱ ۷-۸ شقاوت (نگون‌بختی)
- ۱۵۶۴ ۷-۹ شک (تردید)
- ۱۵۶۷ ۷-۱۰ طمع (آزمندی)
- ۱۵۶۹ ۷-۱۱ عجب (خودبینی)
- ۱۵۷۲ ۷-۱۲ غضب (خشم)
- ۱۵۸۳ ۷-۱۳ کسالت (تنبلی)
- ۱۵۸۵ ۷-۱۴ وسواس
- ۱۵۹۱ ۸. رفتارهای بین شخصی پسندیده
- ۱۵۹۱ ۸-۱ آسان‌گیری (سهولت)

- ۸-۲ احسان (نیکی کردن)..... ۱۵۹۵
- ۸-۳ امانتداری..... ۱۶۰۱
- ۸-۴ ادب..... ۱۶۰۵
- ۸-۵ امر به معروف و نهی از منکر..... ۱۶۰۸
- ۸-۶ انصاف..... ۱۶۱۴
- ۸-۷ انفاق (بخشش)..... ۱۶۱۹
- ۸-۸ ایثار (از خود گذشتگی)..... ۱۶۲۷
- ۸-۹ ترحم (دلسوزی)..... ۱۶۲۸
- ۸-۱۰ کریم (احترام گذاشتن به دیگران)..... ۱۶۳۱
- ۸-۱۱ توانمندی (فروتنی)..... ۱۶۳۵
- ۸-۱۲ جود (بخشنده‌گی)..... ۱۶۳۸
- ۸-۱۳ حفظ آبرو (حفاظت عرض)..... ۱۶۴۳
- ۸-۱۴ حق‌مداری..... ۱۶۴۷
- ۸-۱۵ خدمت به مردم..... ۱۶۶۵
- ۸-۱۶ دوستی..... ۱۶۶۷
- ۸-۱۷ راز داری (کتمان سر)..... ۱۶۷۸
- ۸-۱۸ سخاوت (گشاده دستی)..... ۱۶۸۲
- ۸-۱۹ سنت‌گذاری (الگودهی رفتاری)..... ۱۶۸۶
- ۸-۲۰ صدق (راستگویی)..... ۱۶۹۲
- ۸-۲۱ صدقه دادن..... ۱۶۹۶
- ۸-۲۲ صله رحم (پیوند با خویشان)..... ۱۷۰۶
- ۸-۲۳ ضیافت (میهمانی)..... ۱۷۱۱
- ۸-۲۴ عفو (گذشت کردن)..... ۱۷۱۵
- ۸-۲۵ فریادرسی (اغاثة)..... ۱۷۱۸
- ۸-۲۶ محبت (مهرورزی)..... ۱۷۲۰
- ۸-۲۷ مدارا کردن (رفق)..... ۱۷۳۲
- ۸-۲۸ مزاح (شوخی کردن)..... ۱۷۳۷
- ۸-۲۹ نصیحت (خیرخواهی)..... ۱۷۳۹
- ۸-۳۰ نیکوکاری (بر)..... ۱۷۴۵
- ۸-۳۱ وفای به عهد (پایبندی به تعهدها)..... ۱۷۵۰

- ۸-۳۲. همدردی (مواسات) ۱۷۵۵
۹. رفتارهای بین شخصی ناپسند ۱۷۶۱
- ۹-۱. بخل (خست) ۱۷۶۱
- ۹-۲. تکدی (گدایی کردن) ۱۷۶۹
- ۹-۳. جدال (مراء) ۱۷۷۲
- ۹-۴. حسد (رشک) ۱۷۷۵
- ۹-۵. حقد (کینه) ۱۷۸۱
- ۹-۶. یا (خودنمایی) ۱۷۸۲
- ۹-۷. مراء ظن (بد گمانی) ۱۷۸۵
- ۹-۸. شکم بار (شهت بطن) ۱۷۸۷
- ۹-۹. طغیان (سرکشی) ۱۷۹۰
- ۹-۱۰. ظلم (ستم کردن) ۱۷۹۲
- ۹-۱۱. عجله (شتابزدگی) ۱۸۱۱
- ۹-۱۲. عداوت (دشمنی) ۱۸۱۵
- ۹-۱۳. عصبیت (تعصب نژادی) ۱۸۲۷
- ۹-۱۴. عیب جویی ۱۸۲۹
- ۹-۱۵. فخر جویی ۱۸۳۶
- ۹-۱۶. فضولی (سر کشیدن) ۱۸۳۹
- ۹-۱۷. کذب (دروغگویی) ۱۸۴۰
- ۹-۱۸. مسألت (کمک خواستن از دیگران) ۱۸۴۹
- ۹-۱۹. مکر (فریب) ۱۸۵۲
- ۹-۲۰. ملامت (سرزنش کردن) ۱۸۵۹
- ۹-۲۱. منت گذاشتن (منّ) ۱۸۶۲
- ۹-۲۲. نفاق (دورویی) ۱۸۶۵
- ۹-۳. نمامی (سخن چینی) ۱۸۷۱
۱۰. رفتار با گروه‌های اجتماعی ۱۸۷۷
- ۱۰-۱. رفتار با پدر و مادر (والدین) ۱۸۷۷
- ۱۰-۲. رفتار با پیران/پیری (هرم) ۱۸۸۶
- ۱۰-۳. رفتار با جوانان/جوانی (شباب) ۱۸۹۶
- ۱۰-۴. رفتار با خانواده (اهل) ۱۸۹۸

- ۱۰-۵. رفتار با خدمتکاران (اماء/عبيد) ۱۹۰۷
- ۱۰-۶. رفتار با زنان (نساء) ۱۹۱۲
- ۱۰-۷. رفتار با زندانیان (اسراء) ۱۹۲۶
- ۱۰-۸. رفتار با کودکان بی سرپرست (ایتام) ۱۹۲۹
- ۱۰-۹. رفتار با کودکان (اطفال/اولاد) ۱۹۳۲
- ۱۰-۱۰. رفتار با مردم (ناس) ۱۹۴۲
- ۱۰-۱۱. رفتار با همسایگان (جار) ۱۹۶۳
- ۱۰-۱۲. رفتار با همسران (ازواج) ۱۹۶۶
- ۱۰-۱۳. رفتار با همشینان (جلس) ۱۹۷۵
۱۱. رفتارهای اجتماعی ۱۹۸۳
- ۱۱-۱. تجارت (داد و ستد) ۱۹۸۳
- ۱۱-۲. حکومت (زماناماری) ۱۹۹۳
- ۱۱-۳. سوگند (ح) ۲۰۰۶
- ۱۱-۴. شهادت (گواهی داد) ۲۰۱۱
- ۱۱-۵. طلاق (جدایی زن و شوهر) ۲۰۱۳
- ۱۱-۶. قرعه انداختن ۲۰۱۷
- ۱۱-۷. قضاوت ۲۰۲۱
- ۱۱-۸. دامداری ۲۰۲۶
- ۱۱-۹. کشاورزی (زراعت) ۲۰۳۰

فصل چهارم: نیازها

۱. نیازهای طبیعی ۲۰۳۵
- ۱-۱. اسم (نام) ۲۰۳۵
- ۱-۲. خانه (بیت/دار) ۲۰۳۷
- ۱-۳. کفش (نعل) ۲۰۴۳
- ۱-۴. لباس (ثوب) ۲۰۴۷
- ۱-۵. وسیله سواری (مركب) ۲۰۶۰
۲. نیازهای مادی - جسمانی ۲۰۶۳
- ۲-۱. تندرستی (صحت) ۲۰۶۳
- ۲-۲. خوردن و آشامیدن (اکل و شرب) ۲۰۷۰

۲۰۸۷	۲-۳. زندگی (حیات).....
۲۰۹۹	۲-۴. نیاز جنسی (شهوت).....
۲۱۰۹	۳. نیازهای روانی - معنوی.....
۲۱۰۹	۳-۱. آرامش (فراغ خاطر).....
۲۱۱۴	۳-۲. آسایش (راحت).....
۲۱۱۹	۳-۳. امنیت.....
۲۱۲۲	۳-۴. بازی/سرگرمی (لعب/لهو).....
۲۱۲۶	۳-۵. زیبایی (جمال).....
۲۱۳۳	۳-۶. سفر.....
۲۱۴۱	۴. نیازهای بهداشتی.....
۲۱۴۱	۴-۱. بهداشت سرهای بدن.....
۲۱۴۸	۴-۲. بهداشت مفاصل زاید بدن.....
۲۱۵۱	۴-۳. حمام کردن (استحمام).....
۲۱۵۵	۴-۴. دستشویی کردن (بول/مسلط).....
۲۱۶۳	۴-۵. عطر زدن.....
۲۱۶۷	۴-۶. مسواک زدن.....
۲۱۷۱	۴-۷. ناخن گرفتن.....
۲۱۷۵	۴-۸. نظافت.....
۲۱۸۱	۵. نیازهای درمانی.....
۲۱۸۱	۵-۱. بیماری (مرض) و اصول کلی آن.....
۲۱۹۲	۵-۲-۱. آنفیه.....
۲۱۹۳	۵-۲-۲. تنقیه.....
۲۱۹۴	۵-۲-۳. حجامت.....
۲۱۹۹	۵-۲-۴. ختنه.....
۲۲۰۳	۵-۳-۱. بلغم.....
۲۲۰۵	۵-۳-۲. بواسیر.....
۲۲۰۶	۵-۳-۳. تب (حمی).....
۲۲۰۸	۵-۳-۴. جذام (خوره).....
۲۲۱۱	۵-۳-۵. چاقی.....
۲۲۱۲	۵-۳-۶. چشم درد (رمد).....

۲۲۱۴	۵-۳-۷. روان پریشی (جنون)
۲۲۱۷	۵-۳-۸. صرع
۲۲۱۸	۵-۳-۹. صفرا
۲۲۱۹	۵-۳-۱۰. عطسه
۲۲۲۱	۵-۳-۱۱. عقیمی (ناباروری)
۲۲۲۲	۵-۳-۱۲. فشار خون (دم)
۲۲۲۳	۵-۳-۱۳. فلج
۲۲۲۴	۵-۳-۱۴. فراموشی (نسیان)
۲۲۲۵	۵-۳-۱۵. لاغری
۲۲۲۶	۵-۳-۱۶. لکه‌های پوستی (برص)
۲۲۳۱	۵-۴. مواد خوراکی - دارویی
۲۲۳۱	۵-۴-۱. آب
۲۲۳۲	۵-۴-۲. اسفند
۲۲۳۳	۵-۴-۳. انار
۲۲۳۴	۵-۴-۴. بنفشه
۲۲۳۵	۵-۴-۵. به
۲۲۳۶	۵-۴-۶. پیاز
۲۲۳۷	۵-۴-۷. تربچه
۲۲۳۸	۵-۴-۸. ترنج
۲۲۳۹	۵-۴-۹. تره
۲۲۴۰	۵-۴-۱۰. خربزه
۲۲۴۲	۵-۴-۱۱. خرما
۲۲۴۴	۵-۴-۱۲. سرکه
۲۲۴۵	۵-۴-۱۳. سعد
۲۲۴۶	۵-۴-۱۴. سیاه دانه
۲۲۴۷	۵-۴-۱۵. سیب
۲۲۴۸	۵-۴-۱۶. شیر
۲۲۴۹	۵-۴-۱۷. عسل
۲۲۵۰	۵-۴-۱۸. کاسنی
۲۲۵۱	۵-۴-۱۹. کدو

۲۲۵۲	 ۲۰-۴-۵. کشمش
۲۲۵۳	 ۲۱-۴-۵. کندر
۲۲۵۴	 ۲۲-۴-۵. گلایی
۲۲۵۵	 ۲۳-۴-۵. گوشت
۲۲۵۶	 ۲۴-۴-۵. ماهی
۲۲۵۷	 ۲۵-۴-۵. نمک
۲۲۶۱	 ۵-۵. مواد مؤثر در ارتقای سلامت بدن
۲۲۶۱	 ۱-۵-۵. حنا
۲۲۶۲	 ۲-۵-۵. خضاب
۲۲۶۴	 ۳-۵-۵. سرکه
۲۲۶۵	 ۶. نیازهای اجتماعی
۲۲۶۵	 ۱-۶. ازدواج، نکاح
۲۲۷۵	 ۲-۶. تهیدستی (تر)
۲۲۸۴	 ۳-۶. ثروت (مال)
۲۳۰۳	 ۴-۶. روزی (رزق)
۲۳۱۶	 ۵-۶. عمل (کار)
۲۳۳۵	 ۶-۶. کسب و کار

فصل پنجم: طب و طب

۲۳۴۳	 ۱. طبیعت جاندار
۲۳۴۳	 ۱-۱. حیوانات
۲۳۵۰	 ۲-۱. درختان (اشجار)
۲۳۵۳	 ۲. طبیعت بی جان
۲۳۵۳	 ۱-۲. آب (ماء)
۲۳۶۵	 ۲-۲. آتش (نار)
۲۳۶۹	 ۳-۲. آسمان (سما)
۲۳۷۸	 ۴-۲. باد (ریح)
۲۳۸۵	 ۵-۲. زمین (ارض)
۲۳۹۵	 ۶-۲. کرات آسمانی
۲۴۰۳	 کتابنامه